

SLOVENSKI NAROD

»Znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petk vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petk vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova alica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Kmečki moratorij podaljšan do 1. oktobra

Ker si vlada še ni na jasnem, kako naj uredi vprašanje kmečkih dolgov, je na včerajšnji seji sklenila podaljšati sedanjo uredbo o zaščiti kmetov do 1. oktobra

Beograd, 27. avgusta. r. Rekonstruirana vlada g. dr. Stojadinovića je imela včeraj popoldne od 17. do 19.30 svoje prvo sejo, ki je bila posvečena tekočim zadevam. Predvsem je bilo govora o pripravi za konferenco Male antante, ki se prične 29. t. m. na Bledu in ki ji bo po vrstnem redu predsedoval jugoslovenski zunanji minister g. dr. Stojadinović. Ker bo predsednik vlade s tem za več dni okupiran, je ministrski svet razpravljal o nekaterih neodložljivih problemih, ki so na dnevnem redu.

V prvi vrsti je bilo treba rešiti vprašanje kmečkih dolgov. Kakor smo že poročali, poteče 1. septembra rok za odgoditev plačil, ki je bil odrejen v začetku letošnjega leta. Vlada bi morala do takrat izdati novo uredbo o ureditvi

kmečkih dolgov. Ker pa doslej še ni prišla na čisto, kako naj se to vprašanje uredi, je bilo na včerajšnji seji ministrskega sveta sklenjeno, da se sedanje stanje in sedaj veljavna uredba, ki določa odgoditev plačil, podaljša še za mesec dni, to je do 1. oktobra. V načelu je bilo na podlagi poročila gospodarsko-finančnega odbora ministrov, ki to vprašanje prouče, sklenjeno, da se z novo uredbo uredi vprašanje kmečkih dolgov tako, da se ukine sedanji moratorij in vsako odlaganje plačil, zaščita pa se uvede samo še za posameznike na temelju dejanskega položaja. Ministri za pravosodje, kmetijstvo in trgovino so dobili nalog, da do 1. oktobra pripravijo zasilno uredbo, ki jo bo vlada uveljavila na podlagi pooblastil v fi-

nančnem zakonu in jo naknadno predložila Narodnemu predstavništvu v odobritev.

Ta sklep ministrskega sveta pomeni dejansko napoved ukinitve kmečke zaščite. V Sloveniji je bila kmečka zaščita dejansko ukinjena že z Jevtič-Marušičevo uredbo, s katero so bile od omejitve v pogledu kmečke zaščite izvzete zadružne ustanove. Ker so kmetje v Sloveniji po večini zadolženi pri zadružnih posojilnicah, je bila s tem Slovenija dejansko že izvzeta od zaščite. Uvedba individualne zaščite bo torej največje važnosti za ostale pokrajine države. V krogih kmečkih dolžnikov z veliko nervoznostjo pričakujejo nove uredbe o zaščiti kmetov, ker se boje, da bo ta zaščita postala predmet političnih kupčij.

Kaj je s premogom?

Poročila »Slovenca« in iz rudarskih revirjev — Ali bo slovensko krilo Radikalne zajednice izpolnilo svojo dolžnost?

Današnji »Slovenec«, ki je glasilo Radikalne zajednice in njene vlade, poroča, da je ministrski svet na svoji včerajšnji seji razpravljati tudi o vprašanju dobav premoga za državne železnice iz slovenskih rudnikov. Po poročilu ljubljanskega radikalnega organa je ministrski svet sklenil, da se izvršitev zadnjega sklepa ministrskega sveta, s katerim je bila znižana dobava premoga iz slovenskih rudnikov, odloži za mesec dni, to je menda do 1. oktobra.

Kot nekako dopolnilo te vesti so rudarski revirji včeraj dobili obvestilo iz Beograda, da je bila intervencija notranjega ministra dr. Korošca pri prometnem ministru dr. Spahu brezuspešna ter da revizije svoječasne sklepe glede znižanja dobav premoga iz Slovenije ne bo. Nasprotno se še zvišajo dobave premoga iz južnih revirjev za ljubljansko železniško direkto za 1.100 ton. Razumljivo je, da je ta vest hudo razburila

la duhove v vseh rudarskih revirjih.

Ker se je baš o priliki rekonstrukcije vlade te dni v vseh vladnih listih in zlasti tudi v »Slovenecu« s posebnim poudarkom naglašalo, da je vlada sedaj homogeni in kompaktna, to je neodvisna od vseh obzirnosti napram drugim političnim skupinam, ter da lahko neovirano dela, kakor sama želi in hoče, ne bo težko razčistiti vprašanje dobav premoga. G. minister dr. Korošec je po izjavi predsednika vlade g. dr. Stojadinovića, ki jo je »Slovenec« objavil z debelo tiskanimi črkami, edino mero daljen in odločen v vseh zadevah, ki se tičejo Slovenije. Kaj je sprito takega položaja bolj naravno kakor to, da je nad razvojem premogovnega vprašanja nastalo v rudarskih krogih in v vsej javnosti veliko razočaranje. Odločitev za oktober znači le podaljšanje dosedanje težke nervoznosti.

Izjava predsednika vlade

Dr. Stojadinović pravi, da ne more biti več govora o podjarmljenih Hrvatih in Slovencih — Novi politični zakoni se pripravljajo

Pariz, 27. avgusta. AA. Današnji »Petit Parisien« prebuja dopis svojega so-trudnika Pierre Parafa, ki se zdi mudi v Jugoslaviji. Njegov dopis z Bleda bo uveljavil niz člankov o političnem položaju v Jugoslaviji in o politiki Male antante. V svojem prvem članku opisuje najprvo lepoto Bleda, nato pa navaja iz razgovora s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem med drugim, da mu je izjavil: »Moja naloga je v tem, da vladno piramido ne oslanjam več na zračne višine, kakor se je doslej delalo, marveč na trdnino osnovo, z drugimi besedami, na ljudstvo samo. Nečemo več oblasti, ki bi se opirala samo na osebnosti. Z nami mora biti ves narod, tako da nihče ne bo mogel govoriti, kakor da bi bil na eni strani zatiralci, na drugi strani pa podjarmljeni Hrvati in Slovenci. Zda se vsi

zastopani v vladi. Slovenec g. Korošec sedi poleg Muslimana dr. Spaha. To je zlati kraljevina Jugoslavija, ne pa velika Srbija.

G. Stojadinović je nadaljeval, da se mora v državi, ki je stara komaj 15 let boriti s težkimi vprašanji zedinjenja, ki so jih zapadne države mogle reševati v stoletjih. To naše delo bo uspelo. Naslanjati se bomo pri tem svojem delu na ves narod. Politike brez volitev ni. Zakoni na podlagi pooblastil, ki jih zdaj pripravljajo komisija iz pravnih profesorov in parlamentarcev, bodo pripravili povratek k normalnemu življenju. Ta naš postopek bo mnogo boljši kakor parlamentarni, kjer so politične strasti pogostokrat mima dovršitev takšnega razvoja in povratek k svobodi tiska združevanja in shodov.

Nova stranka potrjena

Ministrski svet je včeraj na predlog notranjega ministra dr. Korošca definitivno odobril osnivanje Radikalne zajednice

Beograd, 27. avgusta. r. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je notranji minister dr. Korošec poročal o prijavi Jugoslovanske radikalne zajednice kot nove stranke. Ker so po ugotovitvi notranjega ministrstva izpolnjeni vsi pogoji, ki jih predpisuje zakon o društvih, zborovanjih in dogovorih, je ministrski svet na predlog notranjega ministra dr. Korošca odobril osnivanje nove stran-

ke. Nova stranka mora sedaj dokazati, da obstajajo njene organizacije v vseh srezih vsaj šestih banovin. Ker je to samo še formalnost, bo stranka takoj lahko pričela s svojim delom. Kakor zatrjujejo, bodo najprej prirejeni trije ali štiri veliki shodi in sicer v Beogradu, Ljubljani in Sarajevu. V Zagrebu še zaenkrat ne mislijo nastopiti, ker imajo premalo pristašev.

Panika v Addis Abebi

London, 27. avgusta. n. Odredbe abesinskega cesarja o zaščiti prebivalstva proti morebitnim letalskim napadom so izzvale v vseh krogih v Addis Abebi paniko. Najhuje so prestrašeni grški, armenški in indijski trgovci, ki imajo ee. daj v Addis Abebi v svojih rokah skoraj vso trgovino. Širijo se alarmantne vesti, da bo Addis Abeba bržkone docela evakuirana. Vsi tuji se naglo pripravljajo na odhod iz Abesinije. Na nesrečo je progla Addis Abeba — Djibuti zaradi deževja na več mestih pokvarjena.

Zanimivo je, da sta švedska in belgijska vlada pozvali belgijske in švedske častnike, ki žive v Abesiniji kot vojaški inženirji, naj se nemudoma vrnejo v domovino. Skoraj vsi častniki pa so se odločili, da se rajši odpovedo svojim do sedanjim državljskim pravicam, kakor da zapuste abesinsko vojsko.

Aretirani trgovci

London, 27. avgusta. AA. Reuter poroča iz Adena: V Masavi v Eritreji so italijanske oblasti aretirale 15 tujcev, britanskih državljanov. Aretirali so jih zato, ker je eden izmed njih poslal v Aden brzojavko, v kateri je svojim kupčjskim prijateljem svetoval, da naj ne pošiljajo več blaga v Masavo.

Neprestani transporti

London, 27. avgusta. AA. Reuter poroča iz Kaira: V tukajšnjih krogih računajo, da je zadnja dva dni šlo skozi Sueski prekop 17 italijanskih ladij. Policija je ukrenila vse potrebno za ohranitev reda pri pasiranju parnika »Saturnije«, na katerem se vozita dva Mussolinijeva sinova in njegov zet. Italijanska kolonija se pripravlja, da jim priredi navdušene manifestacije.

Francoska svarila

Pariz, 27. avgusta. w. O izjavi italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija zastopniku »Daily Mail« piše »Intransigent« med drugim:

Duce je jasno povedal, da bi bile sankcije isto kot vojna. Angleški pacifisti so bili torej nedvoumno posvarjeni in dobro bi bilo, če bi se sedaj zavdali, kakšni nevarnosti izpostavljajo svoj državo in ves svet. Sedaj se bodo morali brez dvoma temeljito premisliti in prenehati z vznemirjanjem svoje vlade in javnega mnenja.

»Temps« poudarja, da so Mussolinijeve izjave odgovor italijanske vlade na nedavne sklepe angleške vlade, obenem pa bodo zadržale javno mnenje Anglije pred prenapljenimi koraki.

Te izjave potrjujejo naziranje, da sankcije ne bi mogle preprečiti oboroženega spora, temveč bi dosegle prav nasprotno, namreč vojno. Način in oblika Mussolinijevih izjav sta potrdili, da Italija ne more več nazaj in da je treba najti podlago za tako spravo, ki bo ustrezala bistvenim zahtevam Italije glede njene varnosti in ekspanzivnosti v Vzhodni Afriki.

Zakaj je šel maršal Balbo v Pariz

Pariz, 27. avgusta. z. Današnji listi se mnogo bavijo z nenadnim prihodom italijanskega maršala Balba, ki je poveljnik letalskih oddelkov v vzhodni Afriki, a je včeraj nenadoma priletel z rimskim potniškim letalom v Pariz. Uradno zatrjujejo z italijanske strani, da je njegov po-

Listi poročajo, da je hotel Balbo pri tej priliki proučiti uporabo potniških letal, ki obratujejo na prosti Rim — Pariz. Ta letala naj bi se v primeru vojne v Afriki uporabljala za polete visokih političnih in vojaških osebnosti iz Italije v Afriko.

Kaj bo storila Francija?

Jutri se bo sestal ministrski svet pod predsedstvom predsednika republike Lebruna, da določi stališče, ki ga bo Francija zastopala v Ženevi

Pariz, 27. avgusta. z. Jutri dopoldne se bo sestal v Elizejski palači ministrski svet pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Seja bo posvečena izključno italijansko-abesinskemu sporu in bo na njej določeno stališče, ki naj ga v tem sporu zavzame Francija. Ministrski predsednik in zunanji minister Laval bo podal poročilo o dosedanem razvoju tega spora in o trenutnem položaju, nakar bo ministrski svet zavzel svoje stališče in določil smernice, ki naj jih zastopa francoska delegacija na zasedanju sveta Društva narodov. »Le

Jour« poroča, da se razni ministri, med njimi zlasti bivši ministrski predsednik Herriot zavzemajo za to, da se Francija kar najbolj oklene Društva narodov in predlaga v Ženevi sankcije proti Italiji. Drugi člani vlade, med njimi bivši ministrski predsednik Flandin, pa predvsem podčrtavajo potrebo kar najtesnejšega sodelovanja z Anglijo. Na vsak način bo na seji ministrskega sveta položaj razčiščen in določeno, kakšno stališče naj zavzame Francija v tem delikatnem sporu.

Italijansko poslaništvo v Abesiniji likvidira

V Addis Abebi je ostal samo še en višji uradnik — Tujci naglo zapuščajo deželo — Vse računa s skorajšnjim izbruhom vojne

Addis Abeba, 27. avgusta. z. Italijansko poslaništvo se po nalogu iz Rima z vso naglico pripravlja, da zapusti abesinsko prestolnico. Včeraj so odpremili s posebnim vlakom iz Addis Abebe v Djibuti ves arhiv poslaništva in večji del pohištva. Danes je drugi poseben vlak odpeljal ostalo pohištvo in imetje uradnikov. Jutri bodo zapustili vsi nameščenci poslaništva s poslanikom na čelu Addis Abebo in se preselili v Djibuti. V Addis Abebi ostane ostane samo en višji uradnik in en sluga, katerima pa bo stalno na razpolago poseben avtomobil, da lahko vsak čas odpotujeta. Iz teh priprav sklepajo na skorajšnji izbruh ovržnosti.

Tudi sicer se na vsakem koraku opazuje, da se bliža odločilni trenutek. Inozemski trgovci zapuščajo Abesinijo. Abesinska banka v Addis Abebi je zadnja dva dni morala izplačati ogromne vsote, tako da je morala včeraj popoldne zapreti svoje prostore in izdati objavo, da je začasno ustavljeno vsako izplačilo v tujih valutah. Trgovci so po večini zapustili vse svoje zaloge in sta

svoje naložbe ter se preselili v francoske in angleške kolonije v bližini Abesinije. Angleško in francosko poslaništvo je pozvalo tuje državljane, naj se pripravijo na odhod.

Uprava francoske železnice, ki vodi do Addis Abebe, je objavila, da bo tudi v primeru vojne skušala vzdrževati normalen promet. V to svrhu so že sedaj zastražili vse štiri mostove in pripravili gradivo, da jih, ali bi bili pri vojnih operacijah poškodovani ali porušeni, takoj zopet obnovijo. V teklu so pogajanja, da bi se vsa proga zastražila pa nevtiralnih, najbrže francoskih kolonialnih četah.

Amerika bo prekinila odnošaje z Rusijo

Prve posledice pojačane komunistične propagande v Ameriki — Tudi odnošaji z Japonsko narekujejo Ameriki novo politiko

London, 27. avgusta. r. Po vesteh, ki so jih tukajšnji diplomatski krogi prejeli iz Washingtona, bo imel protest ameriške vlade v Moskvi zaradi vmešavanja tretje internacionale v notranje zadeve Zedinjenih držav mnogo bolj dalekosežne posledice, kakor se je prvotno mislilo. Zedinjene države so popolnoma razočarane nad rezultati trgovskih odnošajev med Ameriko in Sovjetsko Rusijo in bodo sedaj izkoristile priliko, da prekinajo z Rusijo ne samo trgovinske, nego tudi diplomatske odnošaje. To bi se imelo zgoditi v najkrajšem času. Zatrjuje se, da je ameriški poslanik v Moskvi že dobil navodila, naj se pripravi na povratek in naj likvidira vse kar je v zvezi s poslovanjem v Sovjetski Rusiji.

Poučeni krogi tudi zatrjujejo, da bodo izdale Zedinjene države ukrepe proti Rusiji tudi zaradi tega, da bi dobile svobodne roke napram Japonski. Do poslabša-

nja odnošajev med Zedinjenimi državami in Japonsko je bila baš posledica obnovljenih odnošajev med Ameriko in Rusijo. Če pride do prekinitve odnošajev z Rusijo, se nadejajo v ameriških krogih, da bo lažje doseči sporazum z Japonsko na Pacifiku in na Kitajskem.

New York, 27. avgusta. r. Med manevri tretjega armadnega zbora se je pojavila letalo, ki je metalo komunistične letake. V prvem hipu nihče ni vedel, da je to tuje letalo, ker je bilo povsem podobno ameriškim vojaškim letalom, ki so sodelovala pri manevrih. V letalkah se pozivali komunisti vojske, naj odrečejo pokorščino in naj se upirajo. Vojaške oblasti so izdale najstrožje ukrepe, da zatro vsako komunistično propagando v vojski. Vojaška letala so dobila nalog, da druga drugo strogo kontrolirajo in na pešajo vsako letalo, ki bi bilo kotičkaj sumljivo.

Izpremembe v diplomatski službi

Beograd, 26. avgusta. AA. Imenovani so: za svetnika pri poslaništvu v Parizu Stanoje Simić, svetnik v zunanjem ministrstvu, za svetnika pri poslaništvu v Atenah Milan Konstantinović, svetnik zunanjega ministrstva, za svetnika zunanjega ministrstva dr. Josip Miličić, tajnik istega ministrstva.

Občinske volitve na Hvaru

Split, 27. avgusta. n. V Hvaru in Starem gradu na otoku Hvaru so bile včeraj ponovne občinske volitve. V obeh občinah so postavili le po eno listo in sicer pristaši bivše HSS. V Hvaru je za listo Mihe Domankića glasovalo 530 upravičencev (volitna udeležba 71,6 odstotkov), v Starem gradu pa za listo Marojevića 502 volitev (76,3 odstotke). V Hvaru je glasovalo 300 ljudi, v Starem gradu pa okrog 100 ljudi, več kakor pri poslednjih polomajskih volitvah.

Železniška nezgoda v Sisku

Sisak, 27. avgusta. n. Nekoliko pred 10. uro se je pripetila huda železniška nesreča. Vlak, namenjen proti Beogradu, je pri odhodu s postaje zadrl ob pokvarjene kretence. Zadnjih pet vagonov je skočilo s tira, se postavilo povprečno na tir in izdrl v dolžini 12 metrov vese železniške prage. V enem izmed vagonov so se s sten odtrgale klopi in razbita vsa stekla. K sreči večjih žrtev ni bilo. Nadpreglednik proge Ljudevit Lakotić iz Siska se je pri padcu hudo poškodoval, dva potnika pa sta bila lažje ranjena.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, Beograd 7.-, Pariz 20.2650, London 15.2350, New York 306.-, Bruselj 51.00, Milan 25.10, Madrid 42.-, Amsterdam 207.3750, Berlin 123.05, Dunaj 57.75, Praga 12.7050, Varšava 57.90, Bukarešta 2.80.

DNEVNE VESTI

—Davorin Jenkova prošlavlja 100 letni-
ce rojstva v Dvorjah pri Cerkljah —
Železniška postaja Kranj, bo nepreklicno
ob vsakem vremenu v nedeljo, 8. septem-
bra. Spored prireditve: Ob 10. uri služ-
ba boža v Dvorjah z ljudskim petjem ob
2. popoldne po cerkvenem opravilu slavn-
nostni sprevid iz Cerklj v Dvorje, kjer
stoji na kraju rojstne hiše spomenik
skladatelju, ki je komponiral našo na-
rodno himno »Bože Pravde«. Po spre-
vidu, ki se ga bo udeležilo tudi večje šte-
vilo narodnih noš, ki jih tam potom po-
novno in vživljeno se prav posebno vabi-
mo, bo blagoslovitev spomenika. Po bla-
goslovitvi bo imel slavnostni govor cer-
kijanski rojak, kanonik in skladatelj g.
dr. Klenovec iz Ljubljane. Sledil bo god-
beni in pevski koncert Jenko Davorino-
vih skladb na slavnostnem prostoru v
Dvorjah pri Podjedovih, kakor se roj-
stni dom skladatelja po domače imenu-
je. Potem bo prijetna ljudska zabava, h
kateri najljubše vabi odbor vse tne,
ki jih je morda nekoč prezrl s posebnim
vabljenjem. Se prav posebno pa tam po-
tom vabi vse pevke zborov, godbe, kakor
vse one, ki bodoje proslavljati tudi Davorin
Jenka, kakor so proslavili Simona
Jenka v Podreči. Oba, četudi nista v so-
rodni, sta nam v zelo težkih časih spes-
nili, in komponirala slovensko himno,
Davorin pa je komponiral državno. Na
to smo lahko ponosni in temu ponosu
moramo dati izraza v najkrajši pri-
slavi skladateljeve 100 letnice rojstva.

— Bivša portugalska kraljica na Sušaku.
Včeraj je prispela s parnikom »Karadordjez
iz Benek na Sušak bivša portugalska kra-
ljica vdova Amalija, ki si je s spremstvom
ogledala Trsat in Sušak. Posetila je Dalma-
cijo in Grčijo ter se vrača preko Sušaka.
Potuje pod imenom kneževine Vile di Cosa.
— Proforski kongres. Letošnji XVII.
redni kongres Jugoslovenskega profes-
orskoga društva bo 8. in 9. septembra v
Nišu. Na dnevnem redu je poleg poročila
glavne uprave in nadzornega odbora, tudi
izprememba in dopolnitev društvenih pra-
vil. Na programu je po kongresu izlet v
Sofijo ali v zanimive kraje moravске ba-
novine. V Nišu je bil ustanovljen priprav-
ljalni odbor, ki mu predseduje direktor
ženske gimnazije Teodor Vidofkovič.
Njemu naj se delegati prijavijo najka-
sneje do 31. t. m.

— Mednarodni letalski kongres v Dub-
rovniku. Ker bo v začetku septembra v
Dubrovniku kongres mednarodne letalske
federacije, prileti te dni na polju blizu
Dubrovnika, kjer se lahko letala spušča
in dvigajo, več naših in inozemskih letal.
Na zemskem letališču prileti pred letals-
kim s turističnimi in posebnimi letali
mnogo delegatov, ki bodo nadziralji
našimi delegati pot v Zagreb, kjer jih po-
čakajo oči delegati, ki prilete naravnost
na zagrebško letališče. Iz Zagreba krenejo
delegati preko Splita v Dubrovnik, kjer
bo 9. septembra kongres središčno odprt.
— Razstava ove in kosa. Da se vzbudi
večje zanimanje za ovčerejo in kozjerejo,
prireja društvo »Živalice« tudi razstavo koz

in ove. Razstavljene bodo kozje molznice,
kozli, kozlički, dalje ovce, ovni in jagunjata
vseh pasem, ki jih goje rejci v dravski ba-
novini. Razstavljene bodo tudi razni pred-
meti in izdelki iz volne, kožuškovine in
usnja, krmila in potrebšline. Ove in kosa
sta zelo koristni živalci in ni prav, da opu-
ščamo njih rejce. Razstava bo od 5. do 16.
septembra.

— Odgovoritev poseta angleškega sredo-
zemskega brodovja. Poset angleškega bro-
dovja v naših vodah, določen za prvo po-
livo avgusta, je odgođen zato, ker bo
imelo te dni angleško brodovje velike ma-
nevre. Odgovoritev je v zvezi z italijansko-
abesinskimi sporom.

— Kongres Jadranske straže v Ljubljani.
Od 5. do 9. septembra bo v Ljubljani kon-
gres Jadranske straže. Vprašanje predse-
dnika se bo obravnavalo na posebni seji iz-
vršnega odbora, ki naj bi bila 5. septembra
v Zagrebu. Prometno ministrstvo je dovolilo
četrtinsko vozovino na železniškem članom JS
in podmladku, drugim udeležencem kongre-
sa pa polovico.

— Legitimacije Ljubljanskega velesejma,
ki se bo vršil od 5. do 16. septembra. Pre-
je so legitimacije za obisk velesejma vodi-
le v predprodaji biljetarne Putnika, denarni
zavodi, občinski uradi itd. Po odredbi želez-
niškega ministva, ki je bila izdana lanske
leto, pa ima polovico vozovino vsak obisko-
valec velesejma, ki kupi na svoji odhodni
postaji poleg cele vozne karte še rumeno
železniško izkaznico, ki stane Din 5.-. Obi-
skovalec dobi na velesejmu pri blagajni
stopnico za Din 10.- če ga je železniška
vozna karta veljala do Din 25.-. S to vstop-
nico obišče enkrat velesejem in enkrat zve-
čer vinski oddelek. Če ga je železniška voz-
na karta veljala do Din 60.- plača pri bla-
gajni na velesejmu za vstopnico Din 15.-,
ki mu daje pravico za tri dneve in tri več-
erne obiske velesejma. Če pa ga je želez-
niška vozna karta stala preko Din 60.- dobi
na velesejmski blagajni legitimacijo za Din
25.-, s katero ima šestkrat obisk velesejma
in šestkrat večerni obisk Obenem z izdajo
velesejmske vstopnice oziroma legitimacije
dobi obiskovalec istočasno tudi potrdilo o
obisku velesejma. Vozne karte in železniške
izkaznice naj torej v Ljubljani nihče ne od-
da postajnemu varčarju, ker mu bo oboje
skupaj veljalo potem za brezplačen povra-
tek. Popust velja za dopotovanje v Ljublja-
no od 31. avgusta do 16. septembra, za po-
vratek pa od 5. do 21. septembra.

— Za izlet planincev v Dubrovnik spre-
jema pisarna SPD v Ljubljani prijave še
danes in jutri do 12. ure. Sestavljena je že
skupina preko Splita, 75% popust pri vožnji
na železnici bodo torej uživali vsi oni, ki
se priključijo tej skupini.
— Razstava male obrti na letošnjem je-
senskem Ljubljanskem velesejmu od 5. do
16. septembra, ki jo priredi banovinski
urad za pospeševanje obrti bo nameščena
na zunanji strani paviljona E. Tu bo raz-
stavila naša mala obrt, ki ji je predvsem
nuditi priliko, da pridobi nova naroči-
la in zaposlitev ter si tako opomore.
— Vreme. Vremenska napoved pravi, da
bo večinoma oblačno. Včeraj je bilo v
naši in saviški banovini deževno, drugod

pa vedro. Najvišja temperatura je znašala
v Beogradu 36., v Skopiju 34, v Splitu 31,
v Zagrebu 30, v Ljubljani 27, v Rogški
Slatici in Mariboru 27. Davi je kazal ba-
rometer v Ljubljani 755,8, temperatura je
znašala 16,8.

— Hitem. Poročila sta se v ponedeljek
gospod Vlado Zupana, sin pok. bibliotekar-
ja, prof. in pisatelja dr. Vinka Zupana ter
sofinanciratelj g. prelata Tome Zupana na Okrog-
lom in gđ. Vojka Prelovčeva hčerka gospo-
da skladatelja Zorka Prelova. Prišli sta bi-
la g. Milan Antosiewicz in Branko Potočnik.
Poročne obrede je opravil g. frančiškanski
provincial dr. Gvidon Rant. Pri poroki je
na orglah izvrstno preludiral dir. »Slogec
g. Heri Svetel in tudi spremljal Zorko Pre-
lovčeva »Ave Mariac, v kateri je sopranski
solo krasno odpevala kons. gđ. Tinka Dole-
ževa, v aboru pa so sodelovali izbrani pev-
ci in pevke »Ljubljanskega Zvonca. Novo-
poročenca želimo obilo sreče.

— Razstava ove in kosa. Da se vzbudi
večje zanimanje za ovčerejo in kozjerejo,
prireditvi od 5. do 16. septembra bo poka-
zala obiskovalcem, kaj vse se da napraviti
in ovac. Razstavljene bodo kozje molznice,
svetovni sloves radi svoje izredne kakovos-
ti in uporabnosti. Žal je pri nas reja teh
kuncev še v razvoju. Razstava bo prva
te vrste pri nas.

— Nečrta pri lovu. 36 letna delavčeva
žena Mica Česnovar z Vite št. 50, se je v
nedeljo mudila na Dobravi. Hodila je po
logu, kjer se je baš vršil lov. Slučajno je
v njeno bližino zašla divjačina. Lovci, ki je
bil blizu, zaradi grmovja ni videl Česno-
varjeve in je šiba pogodila ubogo ženo v
levo oko. Česnovarjevo so prepeljali v Lju-
bljansko bolnico. Najbrž bo na eno oko ope-
lela.

Iz Ljubljane

lj —Ravnatelj Julij Betetto pri Abra-
hamu. Danes praznuje 50-letnico rojstva
ravnatelj drž. konservatorija v Ljubljani,
naš prijatelj koncertni in operni pevec
g. Julij Betetto. Velikih uspehov in slave,
pa tudi silnega napora in težkih ovir pom-
pot ima slaviljenec za seboj, a prelodil
jo je možato, da stoji kot zrel mož pred
nam, splošno spoštovan, nam vsem enako
drag na čelu našega najvišjega glasbe-
nega zavoda. Mnogi njegovih prijateljev
se pridružujemo tudi mis prisrčni čestit-
kami in iskreno željo, da bi nam ostal
Julij Betetto še dolga le ta tako marljiv,
pa tudi srečen in zadovoljen.

lj —Otvoritev sezone v Elitnem kinu Ma-
tici bo že 31. t. m. Na programu je ljubka
filmska premiera, za katero je godbo skom-
poniral Oskar Strauss. Ni to nikakršna šablon-
ska opereta, temveč spada med one filme,
ki gledalca zabljuje v sen ljubkosti, lepo-
te in finega humorja. Določeno od pov-
pretnega filmskega dela je ta film. V njem
kraljuje mir in lepota. Glasbeni vlogi v tem
filmu ima ljubka Lili Dagover. Njen par-
ner je Adolf Wohlbrück. Za humor skrbi
Kurt Vespermann, človek z malomeščansko
dušo in zasenčenim obzorjem. Film, ki nam
ga kino Matica kaže za otvoritev, je delo,
ki odgovarja pogojem kinematografa in za-
hitevam publike. Naslov filma je »Zenska, ki
ve, kaj hoče.«

Sveža solata, zabeljeni makaroni in
spageti — Pekatete in jajnine — so
osvežujoča jed v poletnih dnevih. Gos-
podinje postrezite večkrat svoji družini
s to ceneno jedjo!

lj —Sezona za obnavljanje pročelij bo
kmalu minila. Letos niso obnovili v me-
stu mnogo hiš. mnogi posestniki so pre-
cej varčni. Kljub temu pa pri nas pre-
cej pogosto obnavljajo pročelja, kar je
potrebno že zaradi tujeskega prometa. V
Ljubljani se leto za letom zbirajo velike
mnovice na prireditvah ter manifestaci-
jah, zato pač morajo Ljubljančani biti ob-
čudljivi za hvalo in grajo tujcev. Ne
sme jim biti vse eno, kakšna so pročelja
njihovih hiš. Zato bi morala tudi me-
stna občina, odnosno Tujsko prometni
svet, vplivati, da bi se lastniki brigali
nekoliko bolj za popravila fasad. Neka-
teri se namreč ne zmenijo za svoje hi-

še, kakor da sploh niso njihove, a. pr.
v spodnjem delu Poljanске ceste. Vče-
raj so začeli postavljati oder na Alek-
sandrovi cesti 3, da bodo obnovili pročel-
je dvonadstropne hiše.

lj —Vijuglost na našem tramvaju.
Vijuglosti marširajo ne stajemo za čed-
nost. V nedeljo smo bili priče nečloveškega
dogodka na višji progi. Šram nas je
bilo... Sprevednika pa, ki je metal la-
voma neko potniko, seveda prav nič. Pri-
pela se je po dolbenjski progi, pravilno
zahtevala listek, plačala pošteno vomi-
no in tudi prejela pravi listek. Toda
sprevednik na višji progi je šel na
vsa usta, da goljufa, j. grm! da jo bo
vrgel s vosa, če se ne pobere sama ter
je sploh ni pustil do besede, češ, takšne
tudiče se poznajo. Da je šel, da se
je ustavil vso ter pokrmel potniko vrata.
Rogal se ji je, da si naj napiše nekovo
številko, da se bo lahko pritožila. No-
čemo nikomur škodovati, aato ne ome-
njamo številke, vpravljenega, sprevednika,
priporočamo pa upravi cestne zednice,
naj kupi dotičnemu sprevedniku knjigo
o lepem vedenju; potrebna mu je tem
bolj, ker so sicer sprevedniki cestne ze-
dnic znani po svoji vijuglosti in po-
strešljivosti.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24

Tel. 21-24

Danes ob 4., 7 1/2. in 9 1/2. uri.

Valerij Inklišnov

v filmu povojne Rusije

Volga v plamenu

lj —Po obmorsko kamenje so se od-
peljali. Dva tovorna avtomobila sta sno-
či odšla z velesejma na Sušak po
območno kamenje, ki ga bodo potrebovali
za gradnjo morskega nabrežja na vele-
sejmu. Vse mora biti naravno. Ljudje
ne bodo imeli vtisa, da so na razstavi.
Kakor začarani bodo ostali pred mor-
jem, pred njegovim pristnim življenjem.
Naši prireditelji gredo mirno preko vseh
žrtve. Gre samo za to, da bo Jadranska
razstava čim popolnejša, da bo nudila
čim nazornejšo sliko morja z vsemi nje-
govimi značilnostmi ter življenjem. O
tem vsem se pa našim dobrim mešča-
nam doslej ni pri sanjalo... Marsikdo
je mislil, da ne bo nič posebnega.
Zdaj bodo pa prireditelji »preselili«
z Jadrana v Ljubljano morskoro floro in fav-
no, hidroplani so že prispeli na razsta-
vo, ladje so zapadle na velesejmske in
ob koncu meseca bodo priplavale še
morske ribe v Ljubljano. Seveda žive.

lj —Državni osrednji zavod za ženski
domači obrt v Ljubljani razglasa, da bo
de vpisovanje dne 2. in 3. sept. Podro-
bnosti so na razglasu na zavodu.

lj —Redni vpis v dopisno trgovsko šolo v
Ljubljani. Kongresni trg 2 II., se vrši od
15. do 25. septembra 1935. Predpis se vrši
ves mesec avgust. V DTS se lahko vpiše
vsakdo. Pri Dopisni trgovski šoli se naučite
doma, potom dopisovanja moderne jezike,
kakor: nemščino, francoščino, italijanščino
itd. dalje vse trgovske predmete kakor: knji-
govodstvo, dopisovanje, stenografijo, račun-
stvo itd., vse združene predmete, ki so po-
trebni za vodstvo zadrug. V svoji dvoletni
trgovski šoli pripravljate hkrati svoje učence
za privatni izpit na Državni trgovski šoli.
Cene so znatno znižane. Začetek rednega
šolskega leta 1. oktobra.

lj —Vpisovanje gojencev v Glasbeno šolo
Naš. Zel. glasbenega društva Sloga v Lju-
bljani se vrši v času od 2. do 7. septembra
t. l. dnevno od 8. do 12. in od 15. do 18.
ure v pisarni Glasbene šole v Ljubljanskem
dvoru (Pražakova ulica). V ponedeljek, dne
9. septembra je razdelitev učnih ur in v to-
rek, dne 10. septembra t. l. pa pričetek
rednega pouka. Podrobnosti so razvidne iz
oglasa, ki je razobesil v pisarni Glasbene
šole ter v veži pred Glasbeno dvorano.

lj —Razpored rentnine. V smislu čl. 131
zakona o neposr. davkih z dne 8. II. 1928.
Ur. list 76/26 in čl. 126 pravilnika k temu
zakonu, je razpored rentnine za davčno le-
to 1935 razgrnjen na vpogled davčnim zave-
zancem med običajnimi uradnimi urami v
času od 28. avgusta do 4. septembra 1935
pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vo-

dnikov trg 5/II, soba 10. Vsi davčni obve-
zanci so odn. bodo še posebej obveščeni o
ugotovljeni osnovi in o odmerjenem davku
s plačilnimi nalogi — obvestili. Proti
višini davčne osnove in odmerjene-
ga davka se davčni zavezanci lahko prito-
žijo v roku 30 dni po prejemu plačilnega
naloga. Pritožbe je kolektivati z Din 20.-

lj —Prva slovenska privatna enoletna tr-
govska šola, znani »Christofor učni zavod«,
Ljubljana, Domobranska cesta 16, vpisuje
dnevno. Odlične učne moči, najboljši uspe-
hi. Največji obisk, celo inozemski dijak.
Edina trgovska šola v lastnem najmoderne-
šem poslopiju. Temeljita izobrazba trgovskih
in pisarniških predmetov. Skrb za službe.
Razni tečajji. Zahtevajte brezplačna pojma-
la, nove slikane prospekte.

lj —Sesnam davčnih obvezancev II. sku-
pine so razgrnjeni v mestnem odpravniku
soba št. 27/III, nad. od 8. zjutraj do 2. po-
poldne. Sesnami so razgrnjeni od 26. 8. —
inod 2. 9. 1935.

lj —Z nožem. Gostilničarja Antona Medve-
da na Kodeljevem je v gostilni »Prah«
na Kodeljevem napadel neznanec, ki mu je
z nožem prizadejal več ran na glavi in lo-
vi-roki.

Iz Maribora

— Usoden padec s kolesa. V mariborsko
bolnico so včeraj pripeljali težko poškodov-
anega 23-letnega ključavničarja Jožeta
Šalamuna iz Maribora. Poškodovanec je
padel s plesa in si nevarno ranil nogo.

— Nogometni turnir. Ob priliki slovesne
otvoritve sportnega igrišča SK Železni-
čarja, ki bo dne 8. septembra, se bo tam
odigral poleg mednarodnih lahkoatletskih
tekem tudi zanimiv nogometni turnir. So-
delovali bodo klubi Haask iz Zagreba,
Ilirija in Primorje iz Ljubljane ter želez-
ničar iz Maribora. Pokrovitelj teh pri-
reditve je prometni minister dr. Mehmed
Spaho.

Radioprogram

Sreda, 28. avgusta
12: Slavn tenorji na ploščah — 21.25:
Poročila, vreme — 13: Čas, obvestila —
13.15: Za kratek čas — izvaja Radijski
orkester — 14: Vreme, spored, borza —
18: O morju pesem poje: plošče — 18.40:
Na klasičnih grških tleh (R. Dostaj), —
19: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila,
— 19.30: Nac. ura: Senca kot gledališki
lirski kritik (Ante Dobronić) iz Zagreba.
20: Večer ruske zborovske pesmi — izvaja
mešani zbor društva »Sloga«, — 20.45:
Vokalni solistični koncert gospe Bernot —
Golobove z spremljevanjem Radijskega
orkestra. — 22: Čas, poročila, obvestila,
— 22.10: Za zabavo in za ples — prenos
iz kavarne.

Četrtek, 29. avgusta
12: Nekaj eksotičnih avetk — plošče, —
12.45: Poročila, vreme, — 13: Čas, obve-
stila, — 13.15: Jaz — pa — ti pa zidana
marela (revija veselih pesmic) plošče, —
14: Vreme, spored, borza, — 18: Lahkih
nog naokrog! Radijski orkester, — 18.40:
Slovenščina za Slovence (dr. Kolarč), —
19: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila,
— 19.30: Nac. ura: O Beogradu Onšan
Nikolajević iz Bgda, — 20: Prenos iz
Beograda, — 22: Čas, vreme, poročila,
spored, — 22.10: Jugoslovanisti biseri —
radijski orkester.

Petek, 30. avgusta
12: Iz operet (plošče) — 12.45: Poročila,
vreme, — 13: Čas, obvestila, — 13.15:
Znani napisi iz znanih oper — radijski
orkester, — 14: Vreme, spored, borza, —
18: Silke iz narave — radijski orkester, —
19: Čas, poročila, vreme, spored, obve-
stila, — 19.30: Nac. ura: Naši izseljenci v
Nemčiji napram domovini (dr. V. Pavla-
kovič iz Zgba), — 20: Pastire pa prav
juhe, juhe! Na planinah lušno je! —
22: Čas, vreme, poročila, spored, — 22.15:
Na planinah lušno je! (nadaljevanje).

Naročite — čitajte
„ŽIVLJENJE IN SVET“

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo, da je preminula naša ljubljena sest a,
nečakinja in sestrična, gospodična

ANICA RAZLAG

POŠTNI KONTROLOB

v torek zjutraj, previdena s tolažili sv. vere.

Naslo ljubljeno pokojnico spremimo v njen tih dom pri Sv. Križu
v četrtek, dne 29. t., ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti, Jančeva ul. 18

V LJUBLJANI, dne 27. avgusta 1935.

Žalujejo rodbine: Razlag, Mlakar, Binder, dr. Lamut, Bučar.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Za solarje dobra in cenena
oblačila si nabavite najbolje
pri Preskerju, Sv. Petra ce-
sta 14. 4/L

Peremo in čistimo perfektno
po konkurenčnih cenah.
Omarite se! Prahica Čuček
Kolodvorska 23. 2645

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Mlada gospodična čedne zu-
nanjosti inteligentna s sred-
nješolsko izobrazbo, želim
primerne zaposlitve, ali sa-
mo resnega poznavstva z
dobrosrčnim gospodom. Po-
nudbe na upravo Slov. Nar.
pod šifro »osamljenca«. 2546

DUNAJSKI VELESEJEM
(WIENERMESSE)

od 1. do 7. septembra 1935.

TEHNIČNI IN POLJEDELSKI SEJEM
DO 8. SEPTEMBRA.

VELIKI SEJEM SREDNJE EVROPE.

Razstavljalec iz 18 držav.

Nakupovalci iz 72 držav.

Nikak poseben vizum. S sejmko izkaznico in potnim
listom prost mejni prestop v Avstrijo. Madžarski
prehodni vizum se izda na mejni predložitvi
sejmke izkaznice. Veliko znižanje vozovine na jugo-
slovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na
Dunavu, na Jadranskem morju in pri zračnem pro-
metu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmke izkaznice
(à 50.— Din) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VI.

Zveze za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), po-
družnica

Hotel Miklič, vis-à-vis glavnega kolodvora.

Zveze za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Tyr-
ševa cesta 1, in podružnice

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani pri:
Avstrijskem konzulatu, Tyrševa cesta 31,

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«,

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Šola je draga!

Mi vam pomagamo s svojimi nizkimi cena-
mi otroških oblek: Din. 60.—, 90.—, 110.—
130.—, 150.— 170.—

TIVAR OBLEKE

za vse otroke.

Vsem, ki ste jo poznali, naznanjamo žalostno vest, da nam
je po dolgem in mučnem trpljenju umrla naša dobra mami-
ca, stara mamica, sestra teta in tašča, gospa

Ana Burdych

roj. Guštin

vdova po lekarnarju in posestnica

danes ob 5 zjutraj, previdena s tolažili sv. vere, v starosti
68 let.

Naslo blago pokojnico spremimo k večnemu počitku v
četrtek dne 29. t. m., ob 17. uri, na tukajšnje pokopališče.

ŠKOFJA LOKA, dne 27. avgusta 1935.

ŽALUJOČI OSTALI.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

S pogreba Frana Šukljeta

Na prvi sliki vidimo nosilce vencev v žanem sprevedu. Vencev je bilo okrog 30. Druga slika nam kaže svojce velikega pokojnika, ko stopajo za krsto. Na tretji sliki je duhovščina z ljubljanskim škofom g. dr. Gregorijem Rožmanom, ko opraviža pogrebne obrede pred gradom na Kamnu.

Konec Vražjega otoka

Grozote vražjega otoka, ali bolje rečeno francoske kazenske kolonije Guyane, h kateri spada otok, bodo kmalu spadale v preteklost, čim uresniči gujanski guverner Georges Lamy po francoski vladi predlagano reformo. Lamy ima nalogo izpremeniti Guyano v vzorno kolonijo in zato bo v kratkem zboljšal položaj tako zvalih liberes izpuščenih kazencev, ki so morali ostati še deset let v koloniji, da prestanejo kazni. Zda je na Guyani 2000 teh nesrečnejših, živčih v najhujši bedi. Zaznamovani kot zločinci ne morejo imeti nobenih stikov s kolonisti in zato mnogi pobegnejo ter jim je ljubša stranska smrt v močvirjih in džunglah, kakor pa tako življenje.

Guverner Lamy hoče odstraniti ta sistem in dati tem nesrečnejšem priliko, da si bodo lahko sami služili kruh. S prvimi reformami je že pričel. V ospredju

reformiranja stoji armada spasa, ki je ustanovila v Cayenni ribarsko stanico in zgradila tovarno za konserviranje rib, kjer lahko delajo izpušeni kaznjenci. Razen tega so povabili francoske trgovce in industrije, naj sprejmejo na delo izpušene kazence. Zanimivo je, da Vražji otok, ki je veljal za vzor vseh muk in trpljenja na svetu, v resnici ni tako neprijeten kraj. Na njem živi celo okrog 600 političnih kazencev, ki imajo svoje hišice in slugo. Najhujši zločinci niso na Vražjem otoku, temveč na sosednjem otoku Sv. Jožefa. Tam živi okrog 300 zločincev, ki veljajo za nepoboljšljive. Drugi otoki imajo zelo milo podnebje, zato žive na njih večinoma bolni kazenci.

Pogovor v družini.

Oče: Ko boš tako velik, kakor jaz, sinko, boš tudi ti toliko zaslužil.
Sinko: Papa, jaz bi pa raje toliko zapravil, kakor mamica.

Sovjetska delegacija odpotovala iz Prage

Changé d'affaires Sovjetske Rusije v Pragi Tumanov v zastopstvu sovjetskega poslanika Aleksandrovskega in šef sovjetske vojne delegacije Sapozhnikov, ki je prisostvovala zaključnim manevrom češkoslovaške armade od 19. do 22. t. m. sta priredila v soboto v postopju sovjetskega poslanstva v Pragi prijateljski poslovni večer v navzočnosti vseh članov delegacije, zastopnikov poslanstva in zastopnikov češkoslovaške armade. General Sapozhnikov, šef sovjetske vojne delegacije, je s topični besedami ocenil prizadevanje obeh armad za ohranitev miru, izrazil je polno zadovoljstvo svoje delegacije z zaključnimi manevri češkoslovaške vojske ter nazdravil prezidentu Masaryku, češkoslovaški vladi, znanemu ministru dr. Beneš, ministru narodne obrambe Machnisiu, generalnemu štabu generalu Krejčiju in češkoslovaški armadi.

Načelnik češkoslovaškega generalnega štaba general Krejči je v zastopstvu ministra narodne obrambe v svojem odgovoru znova naglašal prizadevanje za ohranitev miru, kateremu služita obe armadi, zahvalil se je za obisk ter nazdravil članom sovjetske vlade in njenemu predsedniku Kalininu, ljudskemu komisarju narodne obrambe Vorosilovu, načelniku generalnega štaba Jegorovu ter šlu sovjetske vojne delegacije Sapozhnikovu. Sovjetska delegacija je odpotovala iz Prage v nedeljo dopoldne. Na kolodvoru so se poslovili od nje zastopniki češkoslovaške armade. Do meje jo je spremljal prvi namestnik načelnika generalnega štaba general Husarek.

Solne ceste

Po uspešnih poskusih, ki jih je delal dolgo šef eksperimentalnega laboratorija ameriške družbe »International Salt Company« dr. Floyd Looker bodo začeli v okolici Ithake v državi New York graditi ceste iz soli. dovolj trdne in praktične, samo če ne bodo vozili po njih pretežki avtomobili ali vozovi. Z gradbenim materialom pomešana sol potegne nase vlago iz zraka, tako da je površina ceste vedno hladna in posledica tega je, da se ne more na cesti nabirati prah. Kristaliziranje soli na površini ceste ima pa to dobro stran, da se ne more delati blato, kajti prosto odtekajoča voda ne pronica v cesto. Pri tem je odpornost pri živahnem prometu znatna.

Sol rabijo za gradnjo cest različno. Lahko jo primešamo gradbenemu materialu in vse skupaj povajamo v trdno plast. Lahko jo pa tudi nasujemo med dve plasti gradbenega materiala. V tem primeru prodre sol kmalu skozi ves material. Na angleško miljo ali 1,6 km porabijo 12 ton soli. Če je cesta široka 5,40 m. Prvo cesto iz soli so že zgradili med Ithako in bližnjim letališčem. Obnesla se je zelo dobro. Solne ceste so cenejše od asfaltnih. V Ameriki stane angleška milja solne ceste 450 dolarjev, ista dolžina asfaltna cesta pa 1.500 dolarjev. Seveda pa solne ceste ne morejo nadomestiti asfalta, ker za močan promet niso tako odporne. Zato bodo gradili iz soli samo priključne in zveze med glavnimi cestami.

Kaj neki bi se zgodilo, če bi imeli v Ameriki koze, da bi jih gonili po teh cestah na pašo. Najbrž bi si takoj premislili in bi solnih cest ne gradili več.

Kralj lažnjivcev

Amerika se zabava na različne načine. Nedavno so tam izvolili kralja lažnjivcev. Ta visoka čast naj bi doletela tistega, ki zna povedati nekaj, kar je najmanj verjetno. Tekmo so priredili v Chicagu in prijavilo se je mnogo članov Združenja lažnjivcev, včlanjenih v posebni uniji. Ta organizacija je bila ustanovljena že prej, da bi tem lažje organizirali tekmo lažnjivcev. Take tekme prireajo vsako leto v drugem mestu. In letos je prišlo na vrsto Chicaga. Letos je do bil zlato kolajno in naslov kralja lažnjivcev za 1. 1935 Verne Osborne iz Washingtona. Gotovo ste radovedni, kakšna debela laž mu je pripomogla do slave. Pripovedoval je naslednjo zgodbo:

Na mezu, na najpomembnejši živali sveta, sem jo mahnil nekega dne na lov. Kar sem zagledal zajca in jo ubral za njim. Zajec je bežal in bežal, naenkrat se je pa prekopnil v globok prepad. Nisem dolgo razmišljal, temveč sem se pogljal z mezzom za njim. Padala sva skupaj v prepad in ker sva bila težja od zajca, sva dohitela dolgo.

uhca še med padanjem. Tedaj sem zaklical mezzu: Stoj! Mezzu se je ustavil, jaz sem pa ujel zajca za ušesa. ko je še padal. — Američani smatrajo to laž za tako duhovito, da je postal Osborne kralj lažnjivcev.

V 21 dneh okrog sveta

Fantazija ameriškega lista, ki se pa utegne kmalu uresničiti

List »New York Times« je priobčil nedavno zanimivo razmišljanje o potovanju okoli sveta, ki bi trajalo z uporabo najmodernejših prometnih sredstev samo 21 dni. S tem bi bile uresničene sanje in fantazije raznih pisateljev o hitrem potovanju okrog sveta. Pot bi se pričela v severni Avstraliji, v Port Darwinu, seveda z letalom in bi vodila preko Guama, Wake-Islanda, Midway-Islanda in Honolulu v San Francisco, kamor bi prispel popotnik v štirih dneh. V enem popoldnevu bi prispel v New York in če bi še ne bilo zračne zveze preko Atlantskega oceana, bi dosegel z brzoparnikom v petih dneh Evrope. V Londonu bi potnik zopet sedel v letalo, ki bi jih preneslo v 12 dneh preko Evrope in Azije v Avstralijo. Pot bi vodila preko Pariza, Marseillea, Rima, Aten, Aleksandrije, Bagdada, Delhija, Kalkate, Rangoona, Singapura in Batavije odnoso Guama. Seveda bi so potniki ne mogli ustavljati med potjo, ker bi ne imeli časa.

Polkovnik Lindbergh

Reden zračni promet preko Tihega oceana bodo pa vedno ovirale politične in vojne strategične okoliščine. Japonci vztrajajo na svojem stališču, da bi se mogle operacijske baze za civilni zračni promet po potrebi izpremeniti v vojaške in zato ne dovolijo ustanovitve jih; s tem pa ovirajo redno zračno zvezo čez Tihi ocean. Američani se pa ne zmenijo za stališče Japoncev, temveč se zadovoljujejo s tem, da je sicer po washingtonski pogodbi ustanavljanje kakršnikoli vojaških operacijskih baz na otokih, prihajajočih v poštev Pacifiku, prepovedano, da ta prepoved ne more ovirati trgovskih podjetij, kakršno je družba »Panamerican Airways« in da nihče ne more braniti letalom, da bi se ne spuščala na otokih na tla. Za redni zračni promet preko Tihega oceana letala za enkrat še niso porabna. Tu gre za velike razdalje, saj je iz San Franciscu do Honolulu 2098 morskih milj, od Honolulu do Midwayskih otokov 1300, od Midwayskih otokov do Wake-Islanda, od Wake-Islanda do Guama 1500, od Guama do Manile 1523 in od Manile do Kantona 640 morskih milj. (Morska milja = 1,85 km.)

Razen kratke proge 200 morskih milj zapadno od San Franciscu so prometna sredstva vedno v območju najmanj dveh radijskih postaj, kar pomeni, da je varnost potovanja po zraku razmeroma velika. Otoki so zelo prikladni za zgraditev letališč. Narava sama jim je dala pred viharjem in valovi dobro zavarovalne zalive. Družba »Panamerican Airways« je naročila polkovniku Lindberghu v sporazumu z ameriško vlado že pred dvema letoma, naj prouči v prvi vrsti načrt rednega zračnega prometa čez Tihi ocean. Tudi ameriško mornarstvo in Izak Landauer že pred krmo med zljali in navdušenimi meščani. Sties je z zavistjo gledal tega krepkega, elegantnega moža. Gromska strela! To je bil resnično princ in velik gospod. Med vsemi temi, ki so se potikali po Wilbadu, mu ni nihče segal ziti do ramen. Tudi zamorec je napravil nanj globok vtis. Izak Landauer je pa z dobrohotnim sočutjem ocenil princevo kočijo in livrejo. Denarja nima preveč, gospod feldmaršil. Pravim larjev ni vreden.

Princ je bil izredno dobre volje. Ze tri leta ni bil v zapadni Nemčiji, dolgo je živel med junaki in napol divjaki svoje srbske province, bil se je z življenjem in hudičem. Zda, v zrelih letih, bilo mu je petinštirideset let, je z naslado vdihaval zrak svoje domovine.

Po dolgi vožnji se je najprej okopal in si dal po svojem telesnem huzarju Neufferju z esencami masirati hromo nogo — spomin na bitko pri Cassanu — potem je pa sedel zadovoljen k oknu in pokramljal s komornikom, dočim je čepel zamorec na tleh.

Princ je bil prepotoval lep kos sveta in doživel marsikaj. Od svojega dvajsetega leta je bil vojak, boril se je v Nemčiji, Italiji, Holandski, Ogrski in Srbiji. Poleg princa Evgena, ki ga je visoko spoštoval, je bil prvi general v

Nesadovoljen
— Kam pa tako hiti, prijatelj?
— Kupil sem nov pisalni stroj, pa moram brž v trgovino, da mi ga zamenjajo. Ta dela preveč napak.

Iz Ptuj

Gospodarsko obrtna razstava, ki bo v Ptaju od 28. avgusta do 6. septembra bo ena največjih te vrste, kar jih je bilo v Ptaju. Razstaveni prostor je v obsegu nad 600 m² in je že ves zaseden. Razstava se bo vršila v obširnih dvoranah tukajšnjega Društvenega doma, kakor tudi v Narodnem domu. Razstava plemenske živine pa bo na sejmišču. Razstava bo nudila vsestranski pregled našega kmetijstva, sadjarstva, vinogradništva, živinoreje in obrtništva. Polovična vozina je zasigurno, ravno tako pa je za inozemce odobrena znižana pristojbina za vizum, ki znaša samo 20 Din.

Na sadnji živalski sejem je bilo prignanih 124 volov, 324 krav, 24 bikov, 43 juncev, 76 telet, 126 konjev in 16 žrebcev. Vsega je bilo prignanih 733 glav. Prodanih pa je bilo 195 glav. Na svinjski sejem pa je bilo prignanih 35 svinj in 21 prascev. Prodanih pa je bilo skupno 21 homedov. Cena volom je bila 2,- — 3,-, krave 1,50 do 3,-, biki 2,- — 2,50, teleti 2,50 — 4,-. Dn za kg žive teže. Konji so se prodajali po 400 — 2.500 Din za komad. Žrebota pa po 200 — 300 Din. Prasci so se prodajali stari od 6 do 12 tenov 45,- do 100 Din za komad, pršutaji po 4,- do 4,50, debele svinje po 5,- in plemenske svinje po 4,- Dn za kg. žive teže.

Renoviranje ptujkega gledališča. Dramsko društvo v Ptaju je pričelo s temeljitim renoviranjem ptujkega gledališkega odra. Na odru bodo položili nov pod, da bo odpadlo mučno škripanje desk, ki je zelo neugodno vplivalo na gledalce med predstavo. Odru bodo tudi modernizirali elektrino razsvetljavo ter deloma nove knifse. Del starih knifsov pa se bo popravil in na novo preslikal.

Padec s koleca. Gostilničar in trgovec g. Sorbo Jožef iz Brega pri Ptaju se je te dni vozil s kolecom v mesto. Na dravskem mostu pa mu je spodrsnilo in padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo dvakrat nad kolonom.

Mokronoški šupan Ivan Deu, ki posveča temu lepemu dolinskemu kraju nesebično vse svoje moči. Članek o Mokronogu smo priobčili v sobotni številki.

Lion Feuchtwanger:

14

Žid Süs

Roman

Vojvoda ne ostane v Berlinu dolgo. Schutz je mogel grofici sporočiti, da je bila vojvodinja naprošena, naj se odpelje v grad Teinach. Tudi poslanci iz parlamenta so odpotovali tja, enako poslanci iz Baden-Durlacha, Brandenburga in Kassla. Vojvoda se je hotel spraviti s svojo ženo pred narodom in državo. Dolgo in tiho je zrla grofica na tajnega svetnika, ki jo je opazoval resno in pozorno. Potem je zamolklo kriknila, hotela planiti pokonci, pa se je oneveščena zgrudila. Schutz ji je priskočil na pomoč, brž je poklical služkinje. Zvečer se je zopet zgledil pri nji in jo vprašal, kaj namerava storiti. Grofica je tiho in dostojanstveno odgovorila, da odpotuje na svoj grad Freudenthal k materi, ki jo je povabila tja že pred petimi leti. Schutz jo je vprašal, ali sme poslati z njo spremstvo. Dejal je, da se boji, da bi je razjarjeno ljudstvo ne napadlo. Ponosno je dvignila glavo, stisnila ustnice in odgovorila, da nobenega spremstva ne potrebuje.

Drugi dan je zapustila Ludwigsburg. V šestih kočijah. Tajni svetnik je stal

globoko sklonjen na grajskem pragu, dokler niso konji potegnili. Za zastori visokih oken so se muzali in rogali lakajji. Meščani so zrl nemo, brez pozdrava, radi bi se bili posmehovali, pa si niso upali. Pač se je pa na ves glas krohotala za njeno kočijo otročad.

Najprej je poslala celo procesijo vozov s pohištvom in razno drugo robo. Grad je ostal po njenem odhodu gol. Vzela je celo dragocen tintnik, a sohi obeh cesarjev Augusta in Marka Aurelija sta stali zelo osamljeno pred sliko italijanskega mojstra, ki je predstavljala grofico kot vojvodinjo.

9

Izmed štirih sob, ki je v njih stanoval Süs v krmi »Pri zvezdic« v Wilbadu, je moral dve odstopiti. Princ Karel Aleksander Württemberski, cesarski feldmaršal in beograjski guverner, je bil prispel prej, nego je bil napovedal in potreboval je sobe. Princu je bila grofica v dno duše zoperna. Bil je brez predsodkov. Pošteno dekle, sem z njo, je govoril, toda lakomna deklica, to je najostudnejše hudičovo delo. In grofico je smatral za lakomno deklinjo. Zato je hotel počakati do njenega odhoda, da bi je ne videl. Ker je wa odpotovala prej, je mogel skrajšati svoje bivanje v Würzburgu.

Letoviščarji v Wilbadu so radovedno ogledovali princevo kočijo. Karel

Aleksander, petrovaradinski zmagovalec, desna roka princa Evgena, cesar. feldmaršal, v visoki časti na Dunaju. Povsed v Nemčiji, posebno na Švabskem, so vselej njegove slike, kako pleza meg napadom na Beograd v dežju turških krogel na čelu 700 helebardnikov po trdnjaveških stenah. Razburljiva slika. Junak. Velik general. Bravo! Evviva! Drugače je pa politično povsem neskočljiv, mali princ iz stranske veje. Poleg tega galanten gospod, postrežljiv tovariš, dober dečko. Povsed je naletel na navdušen sprejem, zlati dame so se zavzemale za tega vojnega junaka in hčerka poslanika generalnih stanov mu je ugela v kočijo lovorjevo vejico.

Njegov prihod v mesto ni bil baš sijajen. Prostorna, trdna, nekoliko oguljena kočija. Princ sam pa zelo eleganten, jasnega, vesela pogleda, lepah, dolgih kostanjevih las, zda na potovanju brez lasulje, visoke, krepke postave, v lepo prilagojeni paradni uniformi. Njegovo spremstvo pa je bilo zelo skromno. Telesni huzar, hajduk, kočjač, to je bilo vse. In vendar je bilo tudi nekaj razkošnega. Kar je takoj padlo v oči: Na sedežni zadaj črnorjav, molček, mrk dečko, mameluk ali nekaj takega. Tega je bil princ najbrž dobil kot plen nekje na vojni.

Ko se je princ pripeljal, su stala

državi. V Benedekah in na Dunaju je šel skozi visoko kavalerijsko šolo in njegov ugajani nastop, njegova dobrodnost, nekoliko preglasen humor, vse to je bilo priljubljeno pri ženskah, pri vinu, in na lovu. Dosegel je bil vse, kar je mogel doseči mali nemški princ iz stranske veje. Bil je intimen prijatelj princa Evgena, tajni svetnik, cesarski feldmaršal, vrhovni poveljnik v Beogradu in srbski kraljevin, lastnik dveh cesarskih polkov, vitez Zlatega runa.

V Beogradu je bil okrog njega večni vrtnec častnikov in žensk. Na moč dobro se je počutil v tem kipečem življenju, ki je bilo izpremenilo beograjsko trdnjavo v vojaško taborišče. Če je kdaj mučila tega zadovoljnega, življenja uživajočega vojaka skrb, je bila vedno ista, denar. Njegova plača je bila skromna, njegova princeva apanaža smešna. Stiskac pa ni mogel biti. Živel je kot cesarski namestnik med nadutimi madžarskimi baroni in paši velikega sultana, lesketajočimi se v vsem bogastvu kraljice Sabo. Ni imel velikih zahtev, že prej je živel kot najprilprostejši vojak, jedel je packarije, da se mu je kar želodec obračal, spal je na zamrzlem močvirju. Ni pa mogel posaditi svojih tovarišev za prazno mizo, ni mogel trpeti, da bi hodile njegove žene v cunjah, v svojih stajah ni mogel imeti kljuset.